

pedig kisebb röghantokon, melyeket mohák vontak be. Mindig együtt láttam a *Sagina procumbes*-szel.¹

*

Centunculus minimus L. wurde von mir Ende September 1916 in der Nähe von Debrecen in einigen Dünentälern der hiesigen Sandgegend aufgefunden. Neu für das Grosse-Ungarische-Tiefeland; in der Kleinen-Ungarischen-Tiefebene seit länger bekannt, auch im Bereiche des die Tiefebene umsäumenden Berglandes.

Néhány adat a hazai flórához.

Einige Angaben zur Flora von Ungarn.

Irta:) Budai József (Miskolcz).
Von:)

Azzal kezdem ennek a rövidke cikknek közzétételét, hogy mint afféle borsodi tormába esett féreg, e megye keretén túlterjedő flórával ez ideig nem szívesen foglalkoztam. Mert: ars longa, vita brevis est, éppen elég dolgot adott nekem ennek a megyének a területe. Régebben megtettem azt, hogy a Magas-Tátrán (két ízben) napokig végigsétáltam, gyönyörködve a havas páratlan pompás virágszönyegében, anélkül, hogy egyetlen növénytől a szőnyeget megraboltam volna.

Azóta változott a felfogásom, s megváltozott nézetemnek íme azzal adok kifejezést, hogy közléteszek néhány a honi flórára vonatkozó adatot. Ezek az adatok részben az Alföldre: Mező-Tur és Orosháza vidékére, részben Erdélyre vonatkoznak. Az erdélyi flóra adatai nagyrészt arra a szűk határra szorítkoznak, mely Csik-, Háromszék- és Udvarhely megyék összeszögellésénél, a Hargita, Tekse és Persány hegységek közt fekszik, s melynek neve: Erdővidék. A felsorolt községek közül Bibarczfalva és Kis-Bacson Udvarhely megyében; Bodos, Nagy-Bacson, Baróth, Száraz-Ajta, Köpecz, Közép-Ajta és Nagy-Ajta községek Háromszék megyében fekszenek.

¹ Cikkemben felsorolt növények közül Debrecen flórájára (l. Erdészeti Kísérletek 1916. évf., 28—80. és 163—165. old.) nézve a *Centunculus*-on kívül még újak:

Chenopodium rubrum L., fenékben Pallagon;
Juncus effusus L. és f. *compactus* LEJ. et COURT., u. o.
Pycnus flavescens (L.), u. o.

Új adat továbbá:

Ulmus scabra MILL., a homokterület erdeiben, így például a Nagyerdőben;
Ajuga chamaepitys (L.), tarlóban Pallagon.

1. Mező-Tur—orosházi adatok.

- Beckmannia erucaeformis* (L.) Host. Mező-Tur. Bőségesen mindenfelé a sekélyvizű szikes mocsarakban.
- Potamogeton pectinatus* L. Orosháza. A város között fekvő egyik tóban tömegesen.
- Agropyron cristatum* (L.) R. et Sch. Mező-Tur. A régi temetőben és a város körül. Egerben is láttam a várfal mellett.
- Gagea pumila* (SCHM.) R. et Sch. Mező-Tur, legelőkön, szántókon s szőlőkben közönséges.
- Allium atropurpureum* W. et K. Mező-Tur, a régi temetőben és a Körös felé eső búzaföldeken. Utóbbi helyeken ökölnagyságú virágzataitól helyenkint piroslik a búzavetés és tömeges fellépésével nehéz dudva számba megy.
- Kochia prostrata* (L.) SCHRAD. Mező-Tur. A Berettyó gátján.
- Ceratophyllum submersum* L. Orosháza, a Gyopáros-fürdő tavaiban tömegesen.
- Ceratocephalus orthoceras* DC. Mező-Tur. A Berettyó gátján és laza homokos talajon kora tavasszal mindenfelé közönséges.
- Myosurus minimus* L. Mező-Tur. Kiszáradt tócsák fenekén szikes helyeken.
- Delphinium orientale* GAY. Mező-Tur. Az őszi vetésekben tömeges megjelenésű nehéz dudva.
- Ranunculus pedatus* W. K. Mező-Tur. Száraz legelőkön s kaszálókon közönséges.
- Glaucium corniculatum* (L.) CURT. Mező-Tur. A város körül és szántók mesgyéjén, néhol tömegesen.
- Thlaspi perfoliatum* L. Mező-Tur. Szikes helyeken.
- Rapistrum perenne* (L.) BERGERET. Orosháza. Mező-Tur; utak mellett.
- Euclidium syriacum* (L.) R. BR. Mező-Tur, dülöutak mellett.
- Sedum maximum* (L.) HOFFM. Mező-Tur. Utak szélén. akáczosokban.
- Lathyrus Nissolia* L. Mező-Tur. Szántók mesgyéjén, kaszálókon.
- Agrimonia Eupatoria* L. Mező-Tur. A régi temetőben. Mező-Turon ritkaság.
- Astragalus contortuplicatus* L. Mező-Tur. A Berettyó töltés mocsaras partjain bőven.
- Abutilon Avicennae* ADANS. Mező-Tur. a város körül és a Berettyó töltésén mint ruderalis növény.
- Bupleurum rotundifolium* L. Mező-Tur, a kunhalmokon: ritka.
- Bupleurum affine* SADL. Mező-Tur, Legelőkön s kaszálókon.
- Peucedanum alsaticum* L. Mező-Tur. A város körül, utak mellett.
- Caucalis latifolia* L. A *Caucalis daucoides*-szel és a *Lepidium Drabá*-val a legnehezebb dudváját képezi a mezőturi őszi vetéseknek.
- Androsace elongata* L. A mezőturi régi temetőben és akáczsorokban. Ritka.

- Centaurium pulchellum* (Sw.) DRUCE. Mező-Tur, régi folyómedrek állandó nedves helyein.
- Heliotropium europaeum* L. Mező-Tur, búzatarlókbán bőven.
- Nonnea pulla* (L.) DC. Mező-Tur, szántókon s kaszálókon közönséges.
- Pulmonaria mollissima* KERN. Mező-Tur. Egyetlen fehérvirágú példányt láttam belőle egy kaszálón.
- Ajuga Chamaepitys* (L.) SCHREB. Mező-Tur, tarlókbán közönséges.
- Marrubium peregrinum* L. Mező-Tur, a város körül, helyenkint tömegesen.
- Veronica triphylla* L. Mező-Tur, szántókon, felhagyott kapált földeken s szőlőkben.
- Teucrium Scordium* L. Mező-Tur, régi folyómedrekben, melyek a vizút megváltozása folytán kiszáradtak és elmocsarasodtak, helyenkint tömegesen.
- Sideritis montana* L. Mint tarlónövény Mező-Turán és Orosházán mindenfelé közönséges.
- Linaria italica* TREV. Orosháza, szántókon s vasúti töltéseken.
- Aster panonicus* JACQ. Orosháza, Gyopáros nevű fürdő körül, a nádasok szélén, tömegesen.
- Centaurea solstitialis* L. Orosháza, Mező-Tur, utak mellett, vasúti töltéseken tömegesen.
- Carthamus lanatus* L. Mező-Tur, mezei utak mellett.

2. Erdélyi adatok.

- Triglochin maritimum* L. Bibarczfalva, savanyú vizekkel átitatott réteken, a falu körül.
- Nardus stricta* L. Bodos, Bérczoldal és Sárospatak nevű legelőkön. Nagy-Bacson, erdei kaszálókon, helyenkint hatalmas zárt formációban; Kis-Bacson hegyi legelőkön. A nép ezt a füvet itt Borsodban disznófűnek, Erdővidéken czápszakállnak (czápnak mondják ott a kecskebakkokat) nevezi.
- Sieglingia decumbens* (L.) BERNH. Köpecz, Közép-Ajta és Bodos között, a Közérő nevű erdei legelőn, helyenkint.
- Juncus Rochelianus* R. S. Közép-Ajta, nedves erdei réteken, a Közérő erdő felé.
- Heleocharis ovata* (ROTH) R. BR. Közép-Ajta és Köpecz. A Közérő erdő útjai mentén, az út kátyus részein, bőven.
- Heleocharis carniolica* KOCH. Hasonló helyeken az előbbivel.
- Erythronium dens canis* L. Baroth, Bodos. Száraz-Ajta, Közép-Ajta, Nagy- és Kis-Bazon öreg tölgyeseiben bőven. Igen gyakori Magyar-Láposon is Szolnok-Doboka megyében. Erdővidéken csákvirág a népies neve.
- Corallorrhiza trifida* CHATELAIN. Bibarczfalva, a Báróbükke nevű erdőben.
- Cypripedium Calceolus* L. Bodos, Szénamező nevű kaszálón, elég bőven.

- Dianthus superbus* L. Bodos (Erőspatak). Közép-Ajta, erdei tisztásokon, öreg gyér tölgyeseken.
- Trollius europaeus* L. Bodos, Szénamező nedves kaszálóin, helyenkint tömegesen. A nép pünkösdi rózsának nevezi.
- Hepatica transsilvanica* Fuss. Bibarczfalva, a Báróbükke erdő tetején, a régi vársáncz körül tömegesen.
- Bunias orientalis* L. Közép-Ajta határában, a falu körül tömegesen.
- Aruncus silvester* Kostel. Bibarczfalva, a Báróerdeje északi felén, szálankint.
- Rosa pendulina* L. Bodos és Baróth között tölgyerdőben.
- Mentha**) *longifolia* Host var. *ensidens* Bq. f. *trachyprionota* Top., var. *Huguenini* (D. D.) Bq., var. *hapalophylla* Bq., var. *phaecoma* Bq. f. *acutidentis proxima* et var. *feriulensis* Top. Közép-Ajta.
- Mentha arvensis* L. var. *cuneifolia* (L. C.) Top. Közép-Ajta.
- Mentha verticillata* L. var. *serotina* (Host) H. Br. f. *stalenicensis* (Op.). Közép-Ajta.
- Mentha Kernerii* Top. var. *cinerascens* (H. Br.) Top. Nagy-Ajta.
- Genista sagittalis* L. Vízakna, a fürdő fölött, dombokon: helyenkint bőven.
- Doryenium herbaceum* Vill. Közép-Ajta, délnek fekvő meredek hegylejtőkön a falu felett.
- Linum flavum* L. Közép-Ajta, ugyanott.
- Peplis Portula* L. Közép-Ajta és Köpecz, Közérő nevű erdőben, az utak kátyus helyein.
- Chamaenerion palustre* (L.) Scop. Közép-Ajta, a falu körül, az Ajta patak árterében.
- Pimpinella major* (L.) Huds. Közép-Ajta, árnyas, északos erdőkben.
- Ferulago silvatica* (Bess.) Bibarczfalva, a Báróbükke erdő déli lejtőjén elég bőven.
- Symphytum cordatum* W. K. Bodos, Erőspatak nevű kaszálón, a *S. tuberosum*-mal vegyesen.
- Limosella aquatica* L. Közép-Ajta és Köpecz, a Közérő nevű erdő kátyus útján.
- Succisa pratensis* Mxch. Nagy- és Kis-Bacson erdeiben, különösen a Nagy-Morgó hegy északi lejtőjén, tömegesen.
- Telekia speciosa* Baumg. Közép-Ajta, az Ajta patak mellett. Nagy-Bacson az Uzonka patak mentén.
- Achillea Ptarmica* L. Bodos, Erőspatak kaszálóin az Egyed erdőben. Közép-Ajta, a Közérő erdőben.
- Cirsium furiens* Griseb. Száraz-Ajta és Közép-Ajta közt, hegyoldalakon, az Ajtápatak mellett.

Megjegyzem, hogy úgy Mező-Turról, mind Erdővidékről jóval több növényt közölhettem volna, de a közfajokat nagyrészt mellőz-

*) A felsorolt *Mentha*-kat Anton Topitz (St.-Nikola) határozta meg: fogadja érte e helyen is hálás köszönetemet.

tem, bár ezeknek teljes felsorolása is sok tekintetben indokolt. Van-
nak ugyanis esetek, mikor közfajok egyes vidékeken megritkúlnak,
vagy teljesen kimaradnak. Igen ritka pl. Mező-Turon a máshol
közfaj számba menő *Agrimonia Eupatoria* s ugyanez mondható
ugyanitt a fel nem sorolt *Scutellaria hastifoliá*-ról s a *Steno-
phragma Thalianum*-ról, melyek legtöbb helyen közfaj számba
mennek. Érdekes, hogy Mező-Turon nyoma sincs a közfajok közt
az *Anthriscus silvestris*-nek, holott ez a növény az Alföld más
vidékén pl. Mező-Csáthon tömegesen található. A *Menthák* Oros-
háza és Mező-Berény vidékén — a *Mentha Pulegium* kivételével —
teljesen hiányzanak. Az ilyen, helvenkint az Alföldön teljesen
kimaradó közfajok elterjedésének végpontját szintén érdemes
lenne megállapítani, a hegyek lábától az Alföld központja felé.

Máskülönben szándékom Mező-Turnak és Erdővidéknek flórá-
jával részletesen foglalkozni, mikor majd mindkét vidék növény-
világáról lehetőleg teljes képet nyújtok e folyóirat olvasóinak.

* * *

Der Verfasser zählt im Obigen einige seltenere Pflanzen
1. aus dem ungarischen Tieflande (Umgebung von Mező-Tur und
Orosháza), 2. aus Siebenbürgen auf.

A *Jasminum fruticans* L. nem tűnt el Budapest flórájából.

Jasminum fruticans L. ist aus der Budapester Flora nicht
verschwunden.

Irta: } Zsák Zoltán (Budapest).
Von: }

Ez a szép sötétzöld cserje 1850-ben vált ismeretessé Buda-
pest flórájából GERENDAY JÓZSEF gyűjtése alapján a JUL. V. KOVÁCS
EXSICCATA-ban: «Buda in Hungaria. Ad sepes vinearum.» Az iro-
dalomban azonban csak 1855-ben találjuk ennek nyomát a REI-
CHENBACH-féle Icones XVII. kötetében: «Crescit in collibus aridis.
Budae: GERENDAY JOSEF!» Tovább kutatva az irodalmi adatok
után, arra a meggyőződésre jutunk, hogy GERENDAY óta más nem
gyűjtötte növényünket, mert valamennyi adat egyenesen a GE-
RENDAY-félére vonatkozik. Így GÖNCZY PÁL az ő határozó könyvé-
ben — Pest megye és tájéka viránya (1864. pag. 134.) — egyszerűen
átveszi a GERENDAY adatát (bár a forrás megnevezése nélkül)
magyarra fordítva: «Budán a szőlők gyepüiben.» NEILREICH az
1870-ben megjelent Nachträge und Verbesserungen (ad Aufzählung
der in Ungarn etc.) 47. oldalán ugyancsak GERENDAY alapján
illeszti be a *Jasminum fruticans*-t hazánk flórájába: «Verwildert
an Weingartenrändern bei Ofen (GERENDAY EXSICC.)» Ő volt egyéb-
ként az, aki első sorban mutatott rá arra a körülményre, hogy

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1916

Band/Volume: [15](#)

Autor(en)/Author(s): Budai Jozsef

Artikel/Article: [Néhány adat a hazai flórához. Einige Angaben zur Flora von Ungarn. 260-264](#)